Länsstyrelsen Västernorrland
Rapport nr 2017:12

Utvärderingsrapport

Regional övning Ångerfylld 2016

Omslagsbild: Höga Kusten-bron
Fotograf: Oskar Norrgrann

Länsstyrelsen Västernorrlands publikationsserie
Rapport nr 2017:12
ISSN 1403-624X
Tryck: Länsstyrelsen Västernorrland
Författare: Jenny Persson

Denna rapport går att beställa i alternativt format.

Förord

Ett dammhaveri skulle kunna få stora konsekvenser på samhället om det inträffade. Dammhaveri är en identifierad risk i Västernorrland. 2016 genomfördes den regionala övningen Ångerfylld. Övningen hade fokus på dammhaveri i Ångermanälven och genomfördes under november. Det var flera aktörer som deltog, både offentliga och privata. De åtgärder som togs fram rör både dammhaveri men även andra områden som behöver förbättras.

För att hantera en händelse så kräver det att samhällets aktörer samverkar, både under och efter. Det viktigaste arbetet sker dock innan en händelse har inträffat. Det är i det förebyggande arbetet som grunden läggs för hur vi ska samverka när olyckan är framme. Vi hoppas att övning Ångerfylld har bidragit till att öka förmågan att samverka och hantera ett dammhaveri men även andra händelser i vårt län.

Slutligen riktas ett stort tack till alla medverkande aktörer som deltagit under övningen, utan er hade övningen aldrig gått att genomföra.

Gunnar Holmgren
Landshövding

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 5
2. Inledning 5
2.1. Bakgrund 5
2.2. Övningsformat 7
2.3. Scenario 7
2.4. Metod 8
3. Resultat och analys 8
3.1. Planeringsprocessen 10
3.2. Larmövning 10
3.2.1. Larmkedjan i korthet 10
3.2.2. Larmövning 10
3.2.3. Seminarieövning 13
4. Utvärderingskonferens 14
5. Slutsatser och åtgärder 14
5.1. Åtgärder 15
5.1.1. Lägesbild 15
5.1.2. Kommunikation 15
5.1.3. Ansvarsområden 16
5.1.4. Utrymning 16
5.1.5. Övning och utbildning 16

1. Sammanfattning

Övning Ångerfylld genomfördes under hösten 2016 under ledning av Länsstyrelsen Västernorrland. Formatet på övningen var en distribuerad seminarieövning med scenario dammhaveri i Ångermanälven samt en larmövning där larmkedjan testades. Medverkande i övningen var aktörer som verkar på lokal, regional och nationell nivå.

Övningens syfte var:

- att *testa* den nationella kedjan för dammhaveri,
- *öka* deltagarnas kunskap om beredskapsplaner och deras tillgänglighet,
- *Belysa och hantera* direkta och indirekta konsekvenser som ger samhällspåverkan på kort och lång sikt och
- *Diskutera och planera* för storskalig utrymning.

Då övningen var en distribuerad seminarieövning så togs mål fram för larmövningen men inte för seminarieövningen. Målet för larmövningen var God förmåga att ta emot och vidareförmedla larm enligt den nationella larmrutinen vid dammhaveri och rutinen för samverkan i Västernorrland, samt initiera fortsatta åtgärder.

Övningen har utvärderats utifrån uppfyllelse av det aktörsgemensamma mål som har tagits fram, de svar på utvärderingsenkäterna och de svar som övningsdeltagare och lokala övningsledare har lämnat in veckovis. Utvärderingen ska föra fram både positiva och negativa reflektioner. Utifrån utvärderingens resultat kommer slutsatser och förbättringsförslag att presenteras.

De viktigaste slutsatserna som framkommit i utvärderingen är att ett dammhaveri för med sig stora konsekvenser. Utifrån detta scenario så blir Sollefteå kommun mest påverkad av händelsen då stora delar av centrala Sollefteå blir förstörda. En annan viktig slutsats är vikten av att kommunicera ut ett rätt och aktörsgemensamt budskap.

Utifrån utvärderingen av övningen har en del åtgärdsbehov identifierats. Åtgärdsbehoven är indelade i sex olika kategorier; lägesbild, kommunikation, ansvarsområden, larm, utrymning, utbildning & övning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

För att öka länets förmåga att hantera konsekvenserna av ett dammhaveri i Ångermanälven med biflöden, anordnade Länsstyrelsen Västernorrland den regionala samverkansövningen Ångerfylld under november 2016.

Övningsbehovet uppkom i samband med färdigställandet av den regionalt samordnade beredskapsplaneringen för dammhaveri. [1]

Den regionalt samordnade beredskapsplaneringen för dammhaveri i Ångermanälven, Indalsälven och Ljungan beskriver konsekvenser för Västernorrland vid största tänkbara dammhaveri. Beredskapsplaneringen avser det akuta skedet de närmaste dygnen efter ett dammhaveri.

På grund av övningens utformning har ett aktörsgemensamt mål utformats för larmövningen men inte för seminarieövningen. Det var upp till varje aktör att bestämma om de ville formulera egna delmål för sitt deltagande i övningen.

Aktörsgemensamt mål larmövning

God förmåga att ta emot och vidareförmedla larm enligt den nationella larmrutinen vid dammhaveri och rutinen för samverkan i Västernorrland, samt initiera fortsatta åtgärder.

Målbeskrivning

God förmåga= Att vid aktuell tidpunkt ta emot larm och förmedla nödvändig information vidare enligt larmkedjan, samt säkerställa att person med rätt kompetens deltar vid larmkonferens, regionalt samverkansmöte (inriktnings- och samordningsfunktion) och informationssamordningsmöte.

Vidareförmedla larm= Att ta emot och förmedla larmet, både inom egen organisation och till de aktörer som ska larmas.

Initiera åtgärder= Förbereda för fortsatt hantering av händelsen i egen organisation. I initiera ingår att informera egen organisation och se till att rätt personer från egen organisation deltar vid larmkonferens, regionalt samverkansmöte och informationssamordningsmöte.

Rutin för regionalt samverkansmöte = Finns beskriven i Samverkan i Västernorrland – Kriser och olyckor rev 2016[2]. Innebär i korthet att länsstyrelsen kallar de aktörer som bedöms viktiga för hanteringen av den aktuella händelsen till ett samverkansmöte.

Målet uppnått= När rätt aktörer med rätt kompetens deltagit i larmkonferensen, det regionala samverkansmötet och informationssamordningsmötet.

Övningen har fyra syften som är kopplade till olika övningsmoment.

[1] Se regionalt samordnad beredskapsplan för dammhaveri i Ångermanälven, Indalsälven och Ljungan (Dnr 454-1099-16).

[2] Finns för nedladdning på http://www.lansstyrelsen.se/Vasternorrland/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/geografiskt-omradesansvar/Pages/default.aspx

1. *Pröva* den nationella larmrutinen vid dammhaveri[3], samt vidare larmning och genomförande av regionalt samverkansmöte (inriktnings- och samordningsfunktion) och informationssamordningskonferens.

   Syftet är kopplat till larmövningen.

2. *Öka* deltagarnas kunskap om beredskapsplaner bestående av planernas tillgänglighet och användning av planernas innehåll.[4]

   Syftet är kopplat till seminarieövningen vecka 45.

3. *Belysa och hantera* direkta och indirekta konsekvenser som ger samhällspåverkan på kort och lång sikt.

   Syftet är kopplat till seminarieövningen vecka 46 och 47.

4. *Diskutera och planera* för storskalig utrymning[5].

   Syftet är kopplat till seminarieövningen vecka 48.

2.2. Övningsformat

Övningen pågick under fem veckor och bestod av två delar; en larmövning och en distribuerad seminarieövning. Övningen inleddes med en larmövning vecka 44 och fortsatte med den distribuerade seminarieövning veckorna 45–48.

2.3. Scenario

Övningens huvudscenario är ett dammhaveri i Hällbydammen i Åselegrenen av Ångermanälven. En beskrivning av scenariot i korthet är att under sommaren har mätningar visat på ett ökat läckage genom dammen. Den 9 september uppmärksammas att det sipprar fram lite grumligt vatten på nedströmssidan av dammen.

På grund av ett kraftigt högtryck så blir det värmebölja längs med Norrlandskusten. Ett lågtryck pressar sedan bort högtrycket och till följd av de stora temperaturskillnaderna bryter ett stort åskoväder ut. Stora regnmängder faller i samband med åskovädret och till följd av detta går SMHI ut med en klass III varning för höga flöden i små och medelstora vattendrag i Västernorrlands län, Jämtlands län och Västerbottens läns inland.

---

[3] Den nationella larmrutinen vid dammhaveri innefattar kedjan från larm från dammägare till SOS Alarm, fram till larmkonferens.

[4] *Planens tillgänglighet* innebär att planen och dess förvaring är känd i den egna organisationen och kännedom om hur eventuellt hemlighetsstämplat material nås. Den plan som avses är lokal eller regional beredskapsplan för dammhaveri (den plan den övande aktören vill öva).

[5] Om aktören har specifika utrymningsplaner utgår diskussion och planering ifrån dessa planer.

Natten mellan 11 och 12 september kommer ett mycket kraftigt skyfall in över Åselegrenen av Ångermanälven. Åskan och skyfallet slår ut kommunikationen mellan driftcentralen i Sundsvall och Hällbydammens anläggning. När vakthavande kallas ut blir vägen oframkomlig och därför dröjer det innan personal kan nå Hällbydammen. Det visar sig att aggregatet har löst ut så att inget vatten avbördas från anläggningen, magasinet har stigit så att det närmar sig dämningsgränsen samtidigt som det rinner vatten genom dammen. Vakthavande ingenjör kontaktar SOS alarm för att aktivera larmkedjan enligt kategorin fara för dammhaveri.

Larmkonferensen hålls och Länsstyrelsen Västernorrland tar över samordningsansvaret och bjuder in till ett regionalt samverkansmöte som hålls strax efteråt.

2.4. Metod

Utvärderingsgruppen har tillsammans analyserat övningens resultat. Samtligt material som har inkommit har analyserats. Utvärderingen har tittat på uppfyllelse av det aktörsgemensamma målet, utvärderingssvar och övningssvar. Tre utvärderingsenkäter skickades ut i samband med övningen; en för planeringsprocessen, en för larmövningen och en för övningsveckorna 45–48. Utöver svaren från dessa enkäter så har utvärderingsgruppen analyserat de svar aktörerna har kommit in med under seminarieövningens fyra veckor.

3. Resultat och analys

Resultatet och analysen från samtliga delmoment i övningen kommer att presenteras under detta avsnitt. Nedan ses en tabell över vilken/vilka veckor respektive aktör hade planerat att delta i övningen.

Deltagare	**Larmövn.**	**v. 45**	**v.46**	**v.47**	**v.48**
Civilförsvarsförbundet					X
Härnösands kommun	X	X			X
Jämtlands räddningstjänst förbund	X				
Kramfors kommun	X	X	X	X	X
Landstinget Västernorrland	X				
Lantbrukarnas riksförbund		X	X	X	X
Länsstyrelsen Jämtland	X	X			

Länsstyrelsen Västerbotten	X	X	X		X
Länsstyrelsen Västernorrland	X	X	X	X	X
Försvarsmakten (MRN)	X	X	X	X	X
Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen	X	X	X	X	X
Polismyndigheten	X				X
Sollefteå kommun	X	X	X	X	X
SOS Alarm	X				
Strömsunds kommun			X	X	
Uniper	X	X			
Trafikverket	X		X	X	X
Svenska kraftnät	X				
Vattenregleringsföretagen	X	X	X		

3.1. Planeringsprocessen

I samband med utvärderingen av planeringsprocessen visade det sig att majoriteten av aktörerna ansåg att de hade kunnat påverka processen och att arbetet med scenarioarbetet bedrevs på ett bra sätt. Under planeringsprocessen var deltagandet varierat. På planeringskonferens 1 deltog flest deltagare medan skrivarstugan hade minst deltagande. I frågan om aktörerna ansåg att de haft insyn i planeringsprocessen så tycket majoriteten att de hade haft det i tillräcklig utsträckning.

Utifrån resultatet av planeringsprocessen så är majoriteten av deltagarna nöjda med processen som helhet. Samtidigt så deltog minst antalet i skrivarstugan, där momentbeskrivningarna till övningsveckorna togs fram. I utvärderingsenkäten för planeringsprocessen uttrycker några aktörer ett missnöje över att datumen för planeringskonferenser, skrivarstugor och startmöten redan var satta. Andra kommentarer rör att vissa aktörer fick för stort utrymme att påverka övningen inriktning. Samtliga aktörer som bjöds in till dessa träffar hade innan meddelat sin vilja att delta under planeringen. Att dessa aktörer inte deltog under aktiviteter som rör planeringsprocessen kan visa på brister i vad som förväntas av att delta. Länsstyrelsen kan komma att behöva förtydliga vad förväntningarna är från de aktörer som väljer att delta under planeringsprocessen och dess olika aktiviteter. De som vill delta bör se över så att de har tiden att kunna delta på de olika momenten som kopplas till planeringsprocessen.

3.2. Larmövning

3.2.1. Larmkedjan i korthet

Uniper ringer SOS Alarm för att aktivera larm för fara för dammhaveri för Hällbydammen. SOS Alarm kallar till larmkonferens. Under larmkonferensen kallar länsstyrelsen Västernorrland till regionalt samverkansmöte (inriktnings- och samordningsfunktion). Under det regionala samverkansmötet kallar länsstyrelsen till ett informationssamordningsmöte. Övningsmomentet avslutas.

3.2.2. Larmövning

Målet med larmövningen var ”God förmåga att ta emot och vidareförmedla larm enligt den nationella larmrutinen vid dammhaveri och rutinen för samverkan i Västernorrland, samt initiera fortsatta åtgärder.” Målet är uppnått när aktören tagit emot larm och förmedlat nödvändig information vidare enligt larmkedjan, samt säkerställt att person med rätt kompetens deltar vid larmkonferens, regionalt samverkansmöte (inriktnings- och samordningsfunktion) och informationssamordningsmöte. Syftet med larmövningen var att ”*Pröva* den nationella larmrutinen vid dammhaveri, samt vidare larmning och genomförande av regionalt samverkansmöte (inriktnings- och samordningsfunktion) och informationssamordningskonferens.”

Följande deltagare skulle delta i larmövningen;

- Försvarsmakten (Militärregion nord)
- Landstinget Västernorrland
- Polismyndigheten
- Trafikverket
- Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen
- SOS Alarm
- Vattenregleringsföretagen
- Uniper
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Härnösands kommun
- Länsstyrelsen Västernorrland
- Jämtlands räddningstjänstförbund
- Länsstyrelsen Jämtland
- Länsstyrelsen Västerbotten
- Svenska kraftnät

Utifrån resultatet av utvärderingsenkäten så framgår en del svagheter i samband med larmövningen. En aktör påpekar att larmet från RCB/TiB till kommunen kom allt för sent för att det skulle finnas tid att samla hela krisledningen i tid för samverkansmötet.

Larmkonferensen

Larmkonferensen ägde rum 15 min efter inkommit larm från SOS alarm. Under larmkonferensen deltog samtliga deltagare förutom landstinget Västernorrland. SOS alarm ropade upp samtliga som hade fått och svarat på larmet. Under larmkonferensen deltog representanter från vattenregleringsföretagen, länets räddningstjänster, Jämtlands räddningstjänstförbund, Polisen E.ON, Svenska kraftnät, Trafikverket och Länsstyrelsen Västernorrland. Totalt deltog 15 personer på larmkonferensen.

Uppropet av samtliga deltagare som var med under larmkonferensen tog lång tid då det skedde på namn och inte organisation. Under en skarp händelse skulle samtliga deltagare inte ropas upp utan detta gjordes enbart ur ett övningstekniskt perspektiv för att kunna mäta vilka som deltog i larmkonferensen och inte. På grund av att alla deltagare i larmkonferensen ropades upp fick länsstyrelsen veta att landstinget inte var med, detta skulle inte ske under en skarp händelse. Vid den larmkonferens som SOS Alarm kallar till vid larm enligt den nationella larmrutinen, ropas endast upp: länsstyrelse i det län dammen ligger i, räddningstjänst i den kommun dammen ligger i och berörd dammägare (ägaren som larmat).

Samverkanskonferensen

Efter larmkonferensen var avslutad tog Länsstyrelsen över samordningsansvaret för händelsen och kallade till ett samverkansmöte.

Inbjudan och instruktioner till mötet läggs ut i WIS. Till samverkanskonferensen kallades:

- Sollefteå kommun
- Kramfors kommun
- Härnösand kommun
- Räddningstjänsten Höga kusten-Ådalen,
- Jämtlands räddningstjänstförbund
- Polisen,
- Landstinget,
- Trafikverket
- Vattenregleringsföretagen
- Länsstyrelsen Västerbotten
- Länsstyrelsen Jämtland
- Försvarsmakten
- Svenska kraftnät
- Uniper

Samtliga aktörer förutom polisen deltog i samverkanskonferensen. I kallelsen till mötet saknades ett syfte och information om händelsen. Efter samverkansmötet kallar Länsstyrelsen till ett informationssamordningsmöte för länets aktörer.

Informationssamordningsmöte

Kallelsen till informationssamordningsmötet skickades ut via e-post till de aktörer som är med i det regionala kriskommunikatörsnätverket och som drabbas eller risker att drabbas av händelsen. Följande aktörer var inbjudna

- Härnösands kommun
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Landstinget
- Räddningstjänsten Höga kusten-Ådalen
- Polisen
- Uniper
- Trafikverket

Av dessa deltog sex aktörer vid mötet. Det svaga resultatet kan förklaras av att kallelsen skickades på epost vilket medförde att många riskerade att inte se kallelsen i tid. Om personen som kallades inte är närvarande så finns det ingen från samma organisation som kan delta då kallelsen enbart går till en person per organisation. Det kan även bero på brister i interna rutiner då tid för informationssamordningsmötet sades på samordningsmötet. Utifrån syftet och det aktörsgemensamma målet med larmövningen så uppfyller de två första delarna i larmövningen målet och syftet medan det finns brister i informationssamordningsmötet. Det går därför att säga att de flesta deltagande aktörer hade en god förmåga att ta emot larm. Själva larmkedjan fungerade som planerat. Om larmet vidarebefordrades till rätt

person är svårare att bedöma då detta inte framgår från larmkvittensen och närvarolistan vid mötena.

3.2.3. Seminarieövning

Beredskapsplaner

Syftet med övningsvecka 45 och tema beredskapsplaner var att ”*Öka* deltagarnas kunskap om beredskapsplaner bestående av planernas tillgänglighet och användning av planernas innehåll.”

Resultatet från utvärderingsenkäten visar att av de totalt 51 som har svarat så meddelar 18 av dessa att deras organisation inte har någon egen beredskapsplan för dammhaveri. Under övningen svarade majoriteten att den egna eller den regionala beredskapsplanen har varit ett stöd under övningen. De aktörer som har haft egna beredskapsplaner nämner att de även har hittat förbättringsbehov i planerna i samband med övandet. Enkäten visar även att majoriteten anser att kunskapen om beredskapsplanerna har ökat, fler har kunskap om vart planerna finns och hur de får tillgång till dem.

Utifrån syftet med övningsveckan så har majoriteten av deltagarna kunskapen kring beredskapsplanerna har ökat. Några kommentarer från utvärderingsenkäten visar även på att de som är nya i krisledningen inte har vetat om att det har funnits en beredskapsplan tidigare och att de känner att de kan sprida informationen vidare. Beredskapsplanerna har använts under övningen som ett stöd men en del av aktörerna har också hittat saker att revidera i dom.

Kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser

Syftet med övningsveckorna 46-47 var att ”*Belysa och hantera* direkta och indirekta konsekvenser som ger samhällspåverkan på kort och lång sikt.”

Majoriteten av de som svarade på frågan om de hade identifierat konsekvenser och åtgärdsbehov som innan övningen inte var kända. Bland annat inkom funderingar från vissa aktörer gällande hur dammägare som inte blir drabbade av ett haveri kan mildra konsekvenserna för den drabbade älven. I samband med övningen framkom det bland annat behov att förtydliga vissa delar inom organisationen som exempelvis checklistor, kommunikationsplaner och hur hemligt planeringsunderlag ska kunna göras tillgängliga efter kontorstid. Majoriteten av aktörerna anser att de har förmågan att kontakta de aktörer de behöver samverka med vid ett dammhaveri. Länsstyrelsen förväntas hålla i de nationella kontakterna.

Utifrån resultatet så kan man se att det råder en viss okunskap om en dammägare i ett annat län kan minska konsekvenserna för det drabbade länet och älven. En aktör har gjort en kartläggning över vilka som bor i området och som är över 70 år som inte befaras kunna utrymma sig själva. Resultatet visar att Sollefteå är den kommun som kommer att bli värst drabbad om ett dammhaveri i Hällbydammen skulle ske. Kommunhuset

och stora delar av centrala Sollefteå kommer att bli förstörda. Under denna övningsvecka väcktes frågan vart anställda vid Sollefteå kommun ska kunna arbeta efter det akuta skedet är över.

Storskalig utrymning

Syftet med övningsvecka 48 och tema storskalig utrymning var att ”*Diskutera och planera* för storskalig utrymning.”

Flertal aktörer har svarat att övningen har tydliggjort vilket ansvar deras organisation har under en storskalig utrymning. Övningen har synliggjort att det finns luckor gällande ansvaret för kriskommunikation. Det framkom att ansvaret behöver förtydligats mellan räddningstjänst, kommun och polis. Vikten av att förbereda sig innan händelser inträffar visade sig under detta tema. Kontaktlistor, mallar och ramar för samverkan behöver planeras och övas i god tid.

Utifrån utvärderingen framkom det att det finns en kunskapslucka gällande vilken aktör som ska ansvara för att samordna information så att det blir ett gemensamt budskap. Då länsstyrelsen har samordningsansvaret så ligger det på länsstyrelsen. Samtidigt finns det brister som har nämnts ovan hur kallelser till informationssamordningsmötena går till.

4. Utvärderingskonferens

Den 5 april 2017 hölls utvärderingskonferensen. Konferensen inleddes med att övningsledaren berättade om övningen och de möten som hade hållits i samband med övningsveckorna. Sedan inleddes resultaten från utvärderingen. Under konferensen fick tre olika aktörer dela med sig om sina erfarenheter och resultat från övningen. Länsstyrelsen presenterade resultat från respektive övningsmoment och identifierade åtgärder presenterades.

Under konferensen fick deltagarna i grupper diskutera de åtgärder som presenterades och komplettera med flera som de ansåg saknas. Åtgärderna konkretiserades och prioriterades. Totalt identifierades 19 åtgärder som ska prioriteras. Uppföljning av åtgärderna kommer att göras vid nästa älvgruppsmöte och kontinuerligt via e-post.

5. Slutsatser och åtgärder

Överlag så gick övningen bra och uppföljde de mål och syften som var uppsatta innan övningen. Att det behöver övas är ett återkommande svar i utvärderingsenkäten och ju mer det övas desto bättre blir vi på att hantera och samverka före, under och efter en händelse. Andra slutsatser som kan lyftas efter denna övning är att denna typ av händelse skulle få stora konsekvenser för delar av länet samt att det skulle bli en utmaning gällande samverkan och resursbehov under en lång tid. En av de stora utmaningarna som framkommit under övningen är att Sollefteås centrala del kommer att

drabbas hårt av svallvågen. Detta skulle medföra problem för Sollefteås kommunhus då de inte kommer att kunna använda det under en lång tid efter vattnet har gått tillbaka. Frågan vart Sollefteå kommun kan hålla till medan kommunhuset inte går att använda kvarstår.

Utifrån resultat och analys har vi identifierat följande åtgärdsbehov. Det finns flera åtgärdsbehov, vissa är gemensamma och vissa är aktörsspecifika. Åtgärderna kommer ifrån de övningssvar som aktörerna har lämnat in, utvärderingsenkäter och under gruppdiskussionerna på utvärderingskonferensen. Under utvärderingskonferensen konkretiserades de åtgärder som kommit fram och sedan delades de in i olika kategorier.

5.1. Åtgärder

Åtgärderna är indelade i fem olika kategorier; lägesbild, kommunikation, ansvarsområden, utrymning, övning & utbildning.

5.1.1. Lägesbild

Vilka samverkansvägar saknas idag?
Problembeskrivning: Identifiera vilka samverkansrutiner som saknas idag och ta fram rutiner för hur en samlad operativ lägesbild för större händelser ska tas fram.
Ansvar: Operativa myndigheter som polis och räddningstjänst

Lägesbild kopplat till geografiskt områdesansvar enligt LEH
Problembeskrivning: Det behövs tydligare instruktioner kring vilken form av information som behövs vid inlämnande av en lägesbild för en aktör med geografiskt områdesansvar.
Ansvar: Länsstyrelsen arbetar med utvecklandet av lägesbild.

5.1.2. Kommunikation

Kommunikationsvägar
Beskrivning: Undersöka vilka kommunikationsvägar som fungerar och vad dessa är beroende av för att fungera.

Ansvar: Länsstyrelsen

Tydliggöra hur kommunikation mellan inblandade aktörer ska ske. Både prognoser, larm och lägesbild.
Beskrivning: Alla aktörer tar del av och kommunicerar de regionala planer/överenskommelser som finns framtagna. Talgruppsplanering för händelsetypen. Test av kommunikation med RAKEL för samverkan och för insats. Ha en plan B och C om ordinarie kontaktvägar inte fungerar.
Ansvar: Länsstyrelsen

Tydlig information till allmänheten
Beskrivning: Myndigheter måste ha ett gemensamt budskap till allmänheten för att förhindra förvirring. Det måste vara tydligt.
Ansvar: Länsstyrelsen

5.1.3. Ansvarsområden

Fortsätta diskussionen om vilken aktör som ansvarar för respektive skede av en utrymning
*Beskrivning:*Det har kommit fram i utvärderingen att vissa aktörer har svårt att förstå när respektive aktör gör vad under en utrymning.
Ansvar: Kommun, polis, räddningstjänst

5.1.4. Utrymning

Beskriva metod för hur man snabbt tar fram aktuellt underlag för utrymningsplanering.
Beskrivning: Sollefteå kommun beskriver hur detta gjordes under/inför övningen. Beskrivningen delas med övriga kommuner, räddningstjänsten och polisen. Metod för utrymningsregistrering bör undersökas nationellt. (Jmf. Kärnteknisk olycka)
Ansvar: Polisen

5.1.5. Övning och utbildning

Träna samverkansteknik och metodik
Beskrivning: Länsstyrelsen ska inkludera fler aktörer vid de regionala larm- och startövningarna.
Ansvar: Länsstyrelsen

Hålla en utbildning eller workshop för sällananvändare.
Beskrivning: De aktörer som inte använder WIS dagligen har svårt att använda det under en samhällsstörning.
Ansvar: Länsstyrelsen, MSB

Länsstyrelsen
Västernorrland

Postadress: 871 86 Härnösand
Telefon: 0611-34 90 00
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland